Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

Rok 9. Warszawa, 28 lutego 1931 roku. № 9

PRZEMYSŁ PIWOWARSKI

ORGAN CENTRALNEGO ZWIĄZKU PRZEMYSŁU PIWOWARSKIEGO I SŁODOWNICZEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

REDAKCJA I ADMINISTRACJA — Warszawa, Wiejska 17. — Telefon 605-96. Otwarta od 1 do 3 po poł.

Uzasadnienie do rządowego projektu Ustawy Przeciwalkoholowej

do art. 1.

Wprowadzenie w ust. 1 wyjątku co do spirytusu sprzedawanego na cele lecznicze, naukowe i domowe, ma na celu zalegalizowanie sprzedaży i nabywania spirytusu, który zawiera więcej niż 45^{0} alkoholu i którego sprzedaż na wymienione cele jest dokonywana zgodnie z rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej o monopolu spirytusowym z dnia 26.III.1927 roku.

Wyjątkowe postanowienie dla starki, rumu i araku oraz napojów ze spirytusu winnego i owocowego wprowadzono dla umożliwienia wyrobu tych napojów, wymagających dla zachowania swoistych, cechujących je właściwości, użycia spirytusu nieoczyszczonego.

do art. 2.

Podniesienie granicy zawartości alkoholu z 2½^{0} do 4½^{0} ma na celu wyłączenie z pod ograniczeń ustawy sprzedaży piwa, zawierającego przeważnie ponad 2½^{0} do 4½^{0} alkoholu. Jest to uzasadnione dążeniem do ułatwienia zbytu takich napojów alkoholowych, jak piwo, które są najmniej szkodliwe, a posiadają nawet pewną wartość odżywczą, w przeciwieństwie do napojów o wyższej zawartości alkoholu.

Ustawa o opodatkowaniu piwa z dnia 12.VI. 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 635) w art. 5 zabrania gotowania piwa z brzeczki słabszej niż 9%, a w tych warunkach względy techniczne nie pozwalają na utrzymanie zawartości alkoholu w granicach do 2½^{0} alkoholu, bez szkody dla jakości i trwałości piwa.

do art. 3.

Ustalenie dopuszczalnej ilości miejsc detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych w całem Państwie w liczbie 22.000 oparte jest na istniejącym stanie faktycznym; redukcja zakładów sprzedaży napojów alkoholowych do ilości przewidzianej w przepisach dotychczasowych okazała się ze względów gospodarczych niewykonalną. Wyłączenie z tej liczby bufetów stacyjnych, wagonów restauracyjnych i bufetów na statkach uzasadnione jest specjalnym charakterem tych miejsc sprzedaży.

Również ze względu na istniejący stan faktyczny koniecznem jest utrzymanie dotychczasowej ilości wyszynków, która wynosi około ¾ ogólnej ilości miejsc detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych.

do art. 4.

Zniesienie zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w bufetach stacyjnych, wagonach restauracyjnych i bufetach na statkach leży w interesie podróżnych i frekwencji w wagonach restauracyjnych, co dla rozwijającego się ruchu turystycznego ma istotne znaczenie.

Zniesienie zakazu sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w lokalach wymienionych w p. c) art. 4 w czasie urządzanych zabaw lub przedstawień, jest podyktowane tem, że w licznych miejscowościach wspomniane lokale są jedynemi, w których urządzenie zabawy lub przedstawienia jest możliwe.

Zastąpienie dotychczasowego bezwzględnego zakazu sprzedaży, podawania i spożycia napojów alkoholowych, zawartego w ustępach e) i g) art. 7 ustawy z r. 1920, ogólnem postanowieniem, uzależniającem wprowadzenie tych zakazów od Ministra Spraw Wewnętrznych, względnie upoważnionych przez niego organów administracyjnych, jest uzasadnione tem, że dotychczasowe postanowienia szły zbyt daleko i doświadczenie wykazuje, że nie zawsze w wypadkach wyszczególnionych w wymienionych postanowieniach ustawy z r. 1920, względy publiczne przemawiały za zupełnym zakazem sprzedaży, podawania i spożycia napojów alkoholowych.

Dotychczasowy zakaz sprzedaży, podawania i spożycia napojów alkoholowych w niedzielę i święta obchodzone w urzędach państwowych, licząc od godziny 15-ej dnia poprzedniego do godziny 10-ej dnia następnego, jest zbyt uciążliwy dla handlu i faktycznie nie mógł być w należytej mierze przestrzegany.

Utrzymuje się natomiast zakaz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w niedzielę i święta w czasie od godziny 6-ej do 14-ej, w celu nieobrażania kultu religijnego i moralności publicznej ze względu na odbywające się w tym czasie nabożeństwa.

do art. 5.

Wprowadzenie zmian w treści art. 6 ustawy z r. 1920 było konieczne w celu uniknięcia wątpliwości, jakie nasuwała dotychczasowa ustawa. Postanowienia ustawy z r. 1920 głosiły, że miejsca sprzedaży nie mogą mieścić się w promieniu, krótszym od 50 względnie 100 metrów od budynków i objektów wyszczególnionych w art. 6. Kwestja, czy postanowienie to dotyczy również i tych miejsc detalicznej sprzedaży napojów alkoholowych, które istniały przed wprowadzeniem w życie ustawy, nie była dostatecznie jasno uregulowana.

Skreślenie postanowień ust. 2 art. 6 dotychczasowej ustawy co do odległości miejsc sprzedaży na-

pojów alkoholowych w gminach wiejskich i ustalenie analogicznych odległości jak w miastach, jest uzasadnione trudnościami, jakie wynikają ze stosowania obecnych przepisów, ze względu na brak w gminach wiejskich lokali, odpowiadających przepisom dotychczasowej ustawy.

Przeniesienie kompetencji do udzielania wyjątkowych zezwoleń na dokonywanie sprzedaży napojów alkoholowych w lokalach nieodpowiadających postanowieniu ust. 1 art. 5 na Prezesów Izb Skarbowych i Wojewodów tłumaczy się chęcią odciążenia władz centralnych.

do art. 7—23.

Postanowienia zawarte w tych artykułach precyzują sankcje karne za przekroczenie ustawy i są przyjęte w redakcji Ministerstwa Sprawiedliwości.

Zniesienie w art. 19 postanowień dotychczasowej ustawy w sprawie wygaśnięcia koncesji w razie dwukrotnego przekroczenia tej ustawy jest uzasadnione ze względów gospodarczych. Dotychczasowe postanowienia w tym względzie były zbyt rygorystyczne, gdyż pozbawiały skazanych, za drobne nieraz przewinienia, warsztatów pracy.

do art. 24.

Pozostawienie miejsc detalicznej sprzedaży, które po dokonaniu rozdziału na poszczególne Województwa okażą się jako nadliczbowe, do czasu śmierci koncesjonarjusza, cofnięcia koncesji w wypadkach prawem przewidzianych lub zrzeczenia się uprawnionego jest konieczne ze względów gospodarczych. W przeciwnym bowiem razie zaszłaby konieczność przeprowadzenia masowej redukcji miejsc detalicznej sprzedaży w niektórych Województwach, co spowodowałoby ruinę gospodarczą wielu placówek gospodarczych.

do art. 25.

Postanowienie co do wygaśnięcia dotychczasowych uchwał w sprawie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych, jest konieczne w związku z treścią obecnego art. 6 ust. 5, ponieważ te uchwały, powzięte na podstawie dawnych przepisów nie podlegały żadnej kontroli, niema zatem gwarancji, czy głosowania odbyły się bez możliwych w tym względzie nadużyć i czy istotnie wyrażały prawdziwą wolę ludności.

„Zakazy" do niczego nie doprowadzą.

Muszą być możliwe do wprowadzenia.

Nieliczne protesty przeciwko nowelizacji papierowej ustawy antialkoholowej, pozbawione większego wpływu, przeciwstawiają się wszelkim zmianom, jakie zostały zaproponowane w nowym tekście ustawy. Zasadniczo nowa redakcja czyni ustawę możliwą do wprowadzenia w życie, a jak to podkreślono wie-

---

52)

Inż. MARJAN KIWERSKI.

Dzieje piwowarstwa.

Dr. K. J. Lintner (młodszy) dzieło swe p. t. „Grundriss der Bierbrauerei" drukuje w roku 1904 już w trzeciem wydaniu.

W roku 1904 pojawia się w Monachium nowy podręcznik laboratoryjny Hermana Rüdinger'a p. t. „Die brautechnische Untersuchungen".

W tym czasie Jakob wydaje swą „Betriebskontrolle".

W roku 1906 ukazuje się w Berlinie praca Inż. W. Goslicha „Brauerei Maschinenkunde", Dr. F. Schönfelda „Die Herstellung obergäriger Biere", wreszcie Ant. Schifferera „Praktische Betriebskontrolle und Betriebslaboratorium für Brauereien".

W roku 1909 wydaje Dr. Herman Will: „Biologische Untersuchungen und Begutachtung von Bierwürze, Bierhefe, Bier und Brauwasser zur Betriebskontrolle, sowie zur Hefereinzucht".

Cenny podręcznik piwowarstwa w trzech tomach E. Leysera p. t. „Die Malz - und Bierbereitung" ukazuje się w roku 1910 już w drugiem wydaniu.

Dyrektor Wyższej szkoły Piwowarskiej w Nancy Prof. Paul Petit wydaje swój podręcznik piwowarski p. t. „Brasserie et Malterie".

W roku 1910 wychodzi w Berlinie pierwsze wydanie znanej encyklopedji piwowarskiej „Illustriertes Brauerei Lexikon". Na ten wielki niemiecki słownik piwowarski złożyły się prace: Dr. K. v. Eckenbrechera, Inż. W. Goslicha, Inż. E. Haacka, Inż. K. Fehrmann'a, Dr. W. Windischa, Dr. P. Lindnera, Dr. E. Struvego, Dr. F. Schönfelda, Dr. J. Hoffmanna, Dr. O. Neumanna, Dr. O. Mohra, Dr. W. Rommela, Dr. G. Bode, Dr. W. Völtza i Dr. F. Hayducka w redakcji Dr. M. Delbrücka. Po wojnie europejskiej 1914/1918 ukazuje się drugie wydanie uzupełnione w 2 tom., które tym razem redaguje Dr. F. Hayduck.

W tym okresie czasu pojawia się jeszcze sporo podręczników i dzieł pomocniczych przemysłu piwowarskiego. Między innemi wydają:

Jakob: „Kontrolle der Mälzerei - und Brauerei - arbeitsmaschinen".

lokrotnie w kilku punktach jest nawet surowsza od poprzedniej.

Nie wszystkim jednak znane są szczegóły zasad, na których projekt nowej ustawy jest oparty. A więc przedewszystkiem projekt istotnie przewiduje zniesienie pewnych ograniczeń, ale tych tylko, które od lat dziesięciu zgórą nie są już przestrzegane i przeto istnieją jedynie na papierze. Na ich miejsce natomiast projekt wprowadza inne, względnie też rozszerza pozostałe ograniczenia. Zniesieniu zatem podlega przewidziany w obecnej ustawie zakaz spożywania napojów alkoholowych w mieszkaniach prywatnych, znajdujących się w obrębie zabudowań stacyjnych, koszarowych, lub też w budynkach przeznaczonych do służby policyjnej i t. d.

Zakaz ten bowiem jest niezgodny z konstytucyjną zasadą równości wszystkich obywateli wobec prawa. W szczególnych wypadkach zakaz ten ze względu na bezpieczeństwo lub wyższe cele będzie utrzymany. Nie będzie on natomiast dotyczył kasyn wojskowych, posiadajcych zezwolenie władz wojskowych na sprzedaż i podawanie w nich napojów alkoholowych, bufetów na stacjach, statkach i w wagonach restauracyjnych i wreszcie takich lokali publicznych, jak np. sale gimnastyczne, siedziby towarzystw sportowych, i t. d., w których władze administracyjne zezwolą na odbycie zabawy czy przedstawienia i t. p.

W tym ostatnim wypadku chodzi oczywiście wyłącznie o jednorazowe zezwolenie na czas danej zabawy czy przedstawienia. Zniesienie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych w bufetach stacyjnych i t. p. było uzasadnione względami na dogodność podróżnych.

Drugiem zwężeniem działających obecnie ograniczeń ma być ulegalizowanie istniejącej liczby miejsc sprzedaży w ilości 22,000. Dotychczasowa ustawa dopuszcza jedno miejsce sprzedaży na 2,500 mieszkańców, przyjmując za podstawę spis ludności z roku 1920. Zgodnie z tem w całem państwie winno być tylko 9,876 miejsc sprzedaży. Ustawa obecna przytem nakazała zredukowanie pozostałych koncesyj w terminie do roku 1922, lecz ze względów gospodarczych żaden rząd nie był w stanie przeprowadzić likwidacji zgórą 12,000 przedsiębiorstw.

Należy zaznaczyć dalej, że w stosunku do ustawy dzisiejszej szczególny nadmiar koncesyj istnieje w województwach zachodnich i południowych, we wschodnich natomiast, na skutek niemożności nadawania nowych koncesyj, ilość wyszynków jest niższa od normy ustawowej. Tam więc przedewszystkiem rozwija się nielegalna produkcja alkoholu lub odkażanie spirytusu, przeznaczonego na cele przemysłowe. Ustanie to z chwilą, gdy w danych miejscowościach powstaną legalne miejsca sprzedaży.

Trzecią wreszcie zmianą staną się przepisy o plebiscytach w sprawie prohibicji w obrębie gminy. Władze skarbowe otrzymały dotychczas zawiadomienia o dokonaniu takich plebiscytów w 487 gminach. Jako bardzo ciekawy fakt trzeba zaznaczyć że prawie wszystkie z tych gmin znajdują się na terenie Małopolski Wschodniej i może zachodzić obawa, że organizatorzy owych plebiscytów kierowali się czemś więcej niż chęcią zwalczania alkoholizmu wśród ludno-

---

Mansfeld: „Hilfstabelle zum Beurteilung des Vergärungsgrades in untergärigen Brauereien".

Doemens: „Tabellen zur Malz - und Bieranalyse".

Bauer: „Tabellen zum direkten Ablesen der Sudhausausbeute".

Prof. Akademji Weihenstephańskiej Dr. H. Leberle wydaje nowy podręcznik piwowarski w 2 tomach: „Die Bierbrauerei".

Wychodzi nowy podręcznik piwowarstwa w języku włoskim P. Wuhrer'a p. t. „Teoria e practica della Preparazione del Malto e Fabricatione della Birra".

Dr. W. Henneberg wydaje wielki podręcznik mikrobiologiczny p. t. „Gärungsbakteriologisches Practicum, Betriebsuntersuchungen und Pilzkunde", a Dr. H. Schnegg p. t. „Das mikroskopische Practicum des Brauers". (2 tomy).

Wreszcie cenne wskazówki dla kierowników nowoczesnych pracowni badawczych piwowarskich znajdujemy w książce Dr. K. Mündlera, p. t. „Physikalisch - Chemisches Practicum für Brauer".

Zastosowanie podstaw naukowych i teoretycznych w praktyce piwowarskiej wieku XIX rozpoczyna nową erę dla browarów. Praca reformatorska na polu przemysłu fermentacyjnego rozszerza się na cały kulturalny europejski świat zawodowy. Z tą nową erą piwowarstwa wiąże się historja powstania i rozwoju największych w Europie browarów, a państwa i kraje poszczególne prześcigają się w tej mierze wzajemnie, aby tylko sprostać coraz zaciętszej walce konkurencyjnej. Z biegiem lat wzrosta ogromnie produkcja i konsumcja piwa, jako „napoju użytku codziennego ludzkości", jako „chleba w rozczynie", i to nawet na ziemiach, gdzie dotąd wszechwładnie tylko wino panowało. Przekonywują nas o tem najlepiej dane statystyczne, tyczące się produkcji i konsumcji piwa, różnych państw Europy, które najwłaściwiej przedstawić w porządku alfabetycznym.

ści. Badania wykazały, że na terenie tych właśnie gmin Małopolski kwitnie w zastraszający sposób tajne gorzelnictwo i niesłychanie szkodliwe dla zdrowia spożycie odkażonego alkoholu przemysłowego.

Znosząc niektóre z dawnych ograniczeń, projekt ustawy wprowadza natomiast nowe i to w ilości znacznie większej niż te, które działają obecnie lub niekiedy pozostają martwą literą prawa. Wprowadza zamiast tego ograniczenia realne. Do tych więc należy zaliczyć przedewszystkiem bezwzględny zakaz sprzedaży i podawania napojów alkoholowych powyżej 4,5% w pomieszczeniach i miejscach, w których odbywają się przetargi publiczne. W gminach, które w myśl nowych przepisów uchwalają prohibicję będzie wprowadzony zakaz nietylko sprzedaży napojów alkoholowych, ale również ich podawania.

Upoważnia też nowa ustawa władze administracyjne do wydawania zakazów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w dni wypłat robotniczych i zakazuje bezwzględnie sprzedaży czy podawania wszelkich napojów alkoholowych wzamian za zboże lub inne wytwory gospodarstwa wiejskiego, względnie jako pokrycie zobowiązań, czy za wykonaną pracę.

Postanowienia nowego projektu ustawy będą działały niewątpliwie skuteczniej niż dawne, ograniczając się w niektórych wypadkach, jak to już powiedzieliśmy, do martwej litery prawa. Dla nas zasadnicze znaczenie ma punkt szósty wyłączający z pod ograniczeń ustawy napoje zawierające do 4½% alkoholu. Normalne piwo rynkowe, które mieści się w tych granicach, stanowi 99% całej naszej produkcji. Gdyby więc głosy protestu miały odnieść zwycięstwo i maksymalna zawartość alkoholu w piwie, niepodlegającem ograniczeniom ustawy, miałaby wynosić 2½%, jak chce tego ustawa z roku 1920, piwowarstwo utraciłoby conajmniej 90% rynku zbytu, a handel piwem musiałby być ograniczony tylko do składów i jadłodajni, posiadających koncesje na sprzedaż i wyszynk napojów alkoholowych, których ilość, jak wiemy, ulegałaby ciągłej redukcji.

Nad skutkami takiego posunięcia nie mamy potrzeby się rozwodzić. Ruina wszystkich, bez wyjątku browarów, bezrobocie, zmniejszenie dochodów skarbowych, komunalnych, jako nieuniknione następstwa ustawy z roku 1920, nie są wcale brane pod uwagę przez protestujących, a chyba nie są zjawiskiem pożądanem.

Nasi antialkoholicy nie biorą również pod uwagę niezbitego faktu, który obserwowany wielokrotnie w innych krajach, winien być dla nas nieocenioną skarbnicą doświadczeń. Tam, gdzie maleje spożycie napojów ubogich w alkohol tam wzrasta spożycie wódki i napojów zawierających duże zawartości alkoholu. W przeliczeniu na 100% alkohol otrzymujemy niewspółczesny wzrost spożycia.

Cóż kiedy naśladując giest amerykański zwolennicy antialkoholizmu chcieliby „zakazami" wykorzenić obyczaje, z któremi ludność zrosła się od tysięcy lat Jaki zaś skutek dają „zakazy" amerykańskie, wiemy wszyscy, a ostatnio SS. w Kurjerze Poznanskim z dnia 22 b. m. poraz już nie wiemy który przedstawia nam obraz, dla nas przynajmniej niezachęcający, jaki się wytworzył w Stanach Zjednoczonych po wprowadzieniu prohibicji, która jest ideałem dą-

---

Anglja „władczyni mórz" poznaje piwowarstwo jeszcze w swych zamierzchłych czasach przedchrześcijańskich. Piwo stało się więc bardzo dawno „narodowym napojem" anglików. Pisze o tem później Pierre Leroy Beaulieu („Nowe społeczeństwa anglosaksońskie" — w tłomaczeniu Klemensa Podwysockiego):

> „Nader trudno zmusić ludność do zaniechania napojów, do których ona oddawna przywykła. Przyzwyczajenie anglosasów do piwa jest atawistyczne, przechodzi ono z pokolenia na pokolenie".

Sąsiedzi anglików z drugiej strony Kanału, ich sprzymierzeńcy lub też wrogowie, francuzi, wyśmiewają nieraz ten kraj „piwoszów". Jak często Aleksander Dumas przez usta swych nieśmiertelnych „Trzech Muszkieterów" wyszydza Anglję, jako kraj, „gdzie pogoda jest mgłą, mgła — deszczem, a deszcz — potopem", „gdzie raczą się baraniną gotowaną, a piją tylko napój purytański — piwo". Muszkieterowie francuscy krzywią się stale, gdy okoliczności zmuszają ich do spróbowania choć łyku piwa, nawet ich słudzy pogardzają angielskim chlebem jęczmiennym i piwem. Śmiejąc się z anglików, że są ciężcy i niezgrabni, jak przystało amatorom piwa, mówią: „piwo jest tak samo wstrętne francuzowi, jak wino anglikowi". Te przykłady anegdotyczne mówią jednak o wielkiej popularności w państwie brytyjskiem pożywnego napoju zbożowego — piwa.

Nic też dziwnego, że wino mniej było w Anglji rozpowszechnione, warunki rolnictwa nie pozwalały na uprawę i rozwój winnic, zato piwo produkowano wszędzie. Warzono piwo najpierw, jak zwykle dawniej, sposobem domowym, potem w małych ręcznych browarkach, wreszcie zjawiają się maszyny, nowe wynalazki, co do których Anglja przoduje wszystkim narodom Europy.

Do Anglji to przecież udają się w roku 1833 najsłynniejsi w tym czasie piwowarzy zachodnio-europejscy Antoni Dreher ze Schwechatu pod Wiedniem i Ga-

żeń sfer antialkoholowców: „Od jednego z czytelników obeznanego ze stosunkami obecnemi Ameryki, otrzymujemy następujące uwagi:

Z racji toczącej się obecnie na łamach prasy polskiej dyskusji na temat nowej ustawy antialkoholowej, spotyka się niejednokrotnie uwagi na temat prohibicji w Stanach Zjednoczonych, niezupełnie zgodne z istotnym stanem rzeczy. I tak niedawno ktoś wywodził, że „na korzyść prohibicji należy zapisać fakt, iż w Stanach Zjednoczonych, nie pije lud, nie piją robotnicy i sfery uboższe. A to właśnie jest celem prohibicji. (Dok. nast.)

Centralny Związek Przemysłu Piwowarskiego i Słodowniczego w Rzeczypospolitej Polskiej.

Spożycie piwa. W grudniu roku ubiegłego sprzedano piwa w browarach około 135,000 hl., to jest o 41,268 hl. mniej, aniżeli w grudniu roku poprzedzającego, co stanowi 23,3%. Z tytułu akcyzy wpłynęło w m. styczniu b. r. za grudzień ubiegłego roku 745,000 zł.

Sprzedano piwa:

Miesiące	1929	1930	Różnica	%
Styczeń . .	130978	159963	+ 28985	22,1
Luty . . .	104000	141485	+ 37485	36,0
Marzec . .	123000	142934	+ 19934	16,2
Kwiecień .	204710	193659	— 11051	5,4
Maj . . .	245652	233514	— 12138	4,5
Czerwiec .	298732	294747	— 3985	1,3
Lipiec . .	331703	278080	— 53623	16,2
Sierpień .	374456	246014	—128442	34,4
Wrzesień .	288224	221376	— 66848	23,2
Październik	232788	190000	— 42788	18,4
Listopad .	201268	161775	— 39493	19,6
Grudzień .	176268	135000	— 41268	23,3
Razem .	2711779	2398547	—313232	11,55

Dokładne dane statystyczne opublikujemy po otrzymaniu materjałów z Izb Skarbowych, które mamy nadzieję otrzymać w najbliższym czasie.

Opłaty za przebieg prywatnych wagonów. Na podanie C. Z. P. P. i S. o zniesienie opłat za powrót wagonów prywatnych do stacji macierzystej, otrzymaliśmy następującą odpowiedź: „W odpowiedzi na podanie Panów o zwolnienie wagonów prywatnych właścicieli, używanych do przewozu piwa, od 10-cio złotowej opłaty za próżny przebieg wagonu, Ministerstwo Komunikacji zawiadamia, że nie może uwzględnić tej prośby.

Wspomniana opłata, stanowiąca dla P. K. P. pokrycie kosztów manipulacyjnych z próżnym przebiegiem wagonu, jest stosunkowo bardzo nieznaczna obciążając towar kwotą zaledwie 0,1 grosza od kilogr., jeżeli liczyć, że do wagonu ładuje się 10.000 kg. Pozatem uwzględnienie prośby Panów pociągnęłoby niewątpliwie za sobą analogiczne żądanie ze strony właścicieli innych towarów, przewożonych w wagonach prywatnych".

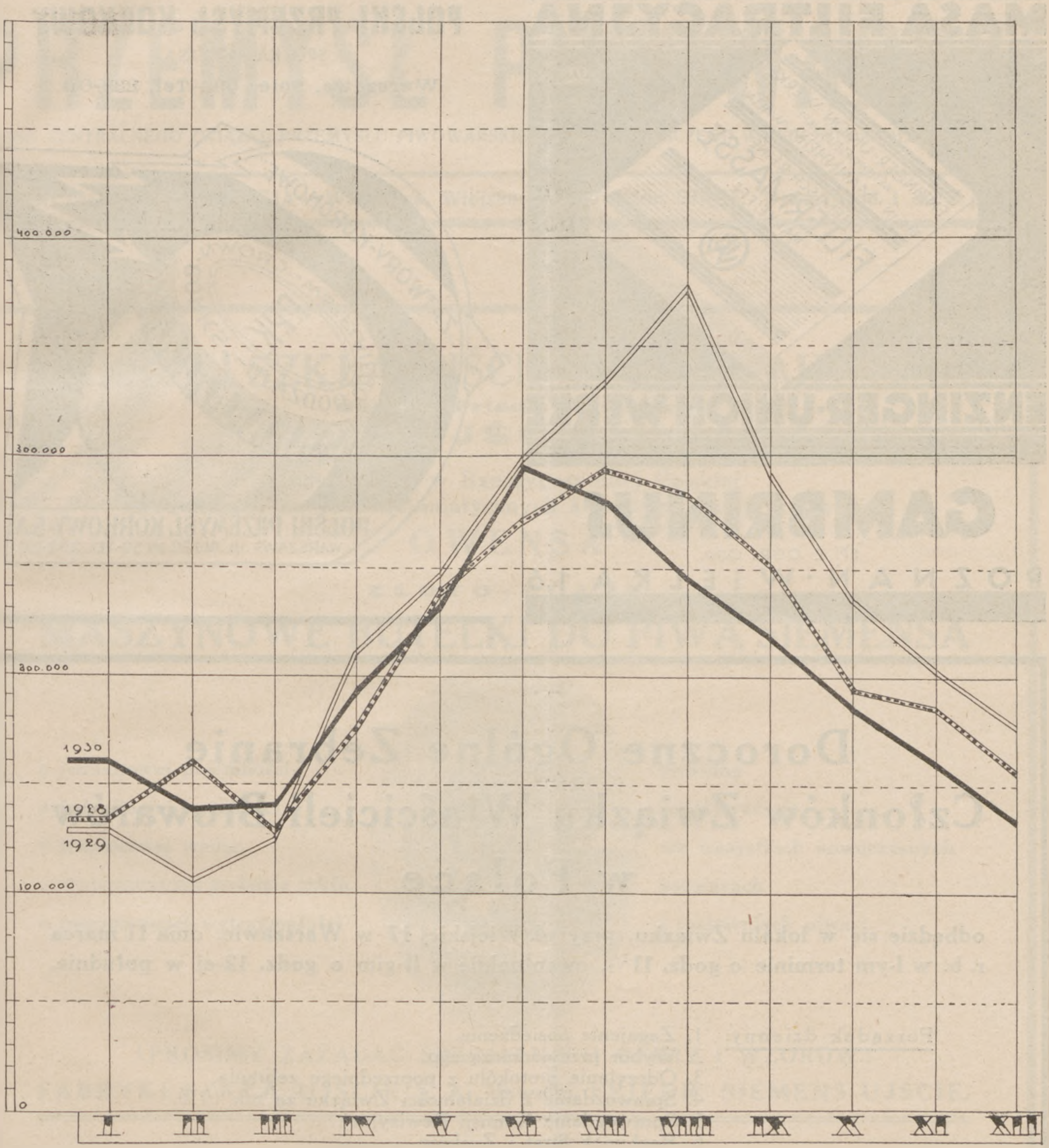
brjel Seldmayr z Monachium, aby tam nauczyć się mechanizacji piwowarstwa, a potem po raz pierwszy zastosować nowe wynalazki angielskie w swych nowych wzorowych wytwórniach piwa. Śladem ich idą inni piwowarzy i inne browary europejskie, ulepszając stale sposoby i wykonanie produkcji.

Wynalazkiem angielskim były też pierwsze maszyny chłodnicze — nowy przewrót w dziejach piwowarstwa, normujący racjonalną produkcję, przechowywanie i przesyłanie piwa. Pierwsze próby wytwarzania lodu i oziębiania lokali browarowych stosowały w tym celu zbyt drogi materjał chłodniczy — eter. Z biegiem czasu pracowano więc nad tem, aby otrzymywać lód i oziębianie sposobem tańszym. Po upływie lat kilkunastu, od czasu wprowadzenia pierwszych maszyn chłodniczych angielskich, zreformował całe chłodnictwo amoniakalny system oziębiający Prof. K. v. Linde'go, który wprowadzono we wszystkich prawie większych browarach Europy.

Pierwsze wytwórnie maszyn piwowarskich powstały więc w Anglji, a anglicy wieku dziewiętnastego zasłynęli jako najlepsi mechanicy w różnych państwach europejskich. Poezja ludowa rossyjska uwieczznia nawet tę sławę mechaniki angielskiej w jednej z najpopularniejszych swych pieśni ludowo - rewolucyjnych, mówiąc że „angliczanin - chitrec, cztob robotie pomocz, izobrioł za maszynoj maszynu", chwaląc w tych słowach spryt anglików, zastępujących pracę rąk ludzkich automatami — maszynami.

W roku 1834 ani jeden z browarów europiejskich, prócz angielskich, nie znał jeszcze cukromierzy, gdy w Anglji stosowano je już powszechnie. Słynny czeski uczony Prof. K. J. N. Balling wynalazek swój i pracę o obliczaniu ekstraktu w piwie opublikował dopiero w roku 1843, gdy już id lat przeszło dwudziestu znano i stosowano w browarach angielskich cukromierze typu miejscowego. *(C. d. n.).*

WYKRES SPOŻYCIA PIWA W POSZCZEGÓLNYCH MIESIĄCACH.

Doroczne Ogólne Zebranie Członków Związku Właścicieli Browarów w Polsce

odbędzie się w lokalu Związku, przy ul. Wiejskiej 17 w Warszawie, dnia 11 marca r. b. w I-ym terminie o godz. 11 1/2, ewentualnie w II-gim o godz. 12-ej w południe.

Porządek dzienny:

1. Zagajenie posiedzenia.
2. Wybór przewodniczącego.
3. Odczytanie protokółu z poprzedniego zebrania.
4. Sprawozdanie z działalności Związku za rok 1930.
5. Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej.
6. Rachunek Strat i Zysków.
7. Bilans.
8. Budżet na rok 1931.
9. Wybór członków Zarządu.
10. Wybór członków Komisji Rewizyjnej.
11. Wolne wnioski.

ZARZĄD.

CENA OGŁOSZEŃ: 1 str. Zł. 150.—; 1/2 str. Zł. 80.—; 1/3 str. Zł. 60.—; 1/4 str. Zł. 45.— Zastrzega się zmianę cen ogłoszeń

Redaktor: W. Adam. - - - - Wydawca: Centralny Związek Przemysłu Piwowarskiego i Słodowniczego w Rzplitej Polskiej.

Drukarnia i Litografja „JAN COTTY" w Warszawie, Kapucyńska 7.